

9:30 Откриване

9:45-12:20 Първо заседание

Модератор: Преслава Георгиева

Димитър Драгнев (НБУ) Къде е бъдещето? (един паралел между Античността и Средновековието)

Резюме: В изложението си ще продължа разсъжденията, направени по време на четенията на Асоциацията за развитие на университетското класическо образование (АРУКО) през април тази година, когато докладът ми разгледа употребата на един израз за време в Омировия епос, но включи и по-обща перспектива за възприятието на хода на времето у древните елини и по-специално на бъдещето, предмет на моята бъдеща дисертация.

В настоящето изложение ще използвам известните опозиции от трудовете на Сергей Аверинцев, в които елините и блискоизточните хора са противопоставени в цялостното си светоусещане (съответно космос-олам, циклична история–линейна история и др.), които ще опитам да онагледя двустранно с примери, за да разбере дали това противопоставяне може да ни каже нещо повече за възприятието на бъдещето в старогръцката поезия от епохата на Архаиката и на Класиката, тъй като тя е обект на моя дисертационен труд.

Георги Митов (КУ, Льовен) Някои характеристики на славянските триоди от Евергетидската група

Резюме: В изследването си върху славянския ръкописен триод М. Момина и Н. Трунте говорят за Евергетидски тип славянски триод.¹ Според тях към споменатия триоден тип принадлежат единствено два ръкописа: РНБ F.I.p. 92 и НБКМ 202, които датират от XIII в. и са свързани с въвеждането на Евергетидския типик в Сърбия. За разлика от другите групи славянски триоди, М. Момина и Н. Трунте не описват характеристиките

¹ **Momina, Maya und Nicolaos Trunte.** *Triodion und Pentekostarion nach slavischen Handschriften des 11.-14. Jahrhunderts. 1. bis 4. Fastenwoche.* Т. 2.1. (Paderborn-München-Wien-Zürich: Brill, 2010).

на Евергетидския тип триод. В настоящия доклад ще бъде направен опит да се очертаят характеристиките на славянския триод от Евергетидски тип. В допълнение на това ще се опитам да покажа, че към тази група трябва да се причислят още два непроучени досега южнославянски ръкописа: кодекс 573 от сбирката на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в София и ръкопис 645 от Народната библиотека в Белград.

Симеон Михалков (СУ) Руският транслит - от средновековната кирилица до съвременната Волапюк кодировка

Резюме: Руският еквивалент на българската „шльокавица“, наричани съответно транслит в научната литература и "Волапюк кодировка" в езика на младежкия социолект, представлява съвременната, неформална, писмена форма на електронно общуване, най-често младежко, при което кирилицата, писмена система с вековна история, е заменяна с варианти на латинската азбука в младежкия сленг на двата славянски езика. Феноменът е свързан с честата практика при различни среди на неформално общуване да се използва този начин на писане, особено популярен в електронните медии. Докладът разглежда паралелно общия за разглежданите славянски езици езици феномен в епохата на глобализация и ролята на английския като съвременна *lingua franca* за младежките социолекти. Накратко се представя историята, основните характеристики и съвременната употреба на руския транслит - от средновековната кирилица до съвременната "Волапюк кодировка" като общ за графичните системи на съвременните славянски езици езиков процес.

Виолина Христова (СУ) Стратегии и подходи при превод на сложни думи от оригинални старобългарски текстове на СБЕ (Върху „Слово за преподобните отци“ на Григорий Цамблак)

Резюме: Целта на настоящия доклад е да се проследят стратегиите и подходите при превод на сложни думи в *Словото за преподобните отци* от Григорий Цамблак, като се сравнят два превода на съвременен български език – на Анна-Мария Тотоманова и на Мария Спасова – направени по различни издания. Изследването класифицира употребените 115 сложни лексеми в *Словото* по честота на употреба – с единична,

множествена и междинна употреба, както и по начина на превеждане – като еднокоренна лексема, словосъчетание или сложна дума – и се стреми да изведе тенденциите, открити в двата превода.

Дискусия

Почивка

12:40 – 14:30 **Второ заседание**

Модератор: Виолина Христова

Преслава Георгиева (СУ) Компилативното житие на св. Атанасий Александрийски за 2. май – произход и структурни особености

Резюме: Компилативното житие на св. Атанасий Александрийски за 2. май е слабо познато сред изследователите агиографско съчинение, свързано с отбелязването на паметта на църковния отец на датата на неговото успение. Текстът се открива в източнославянски кодекси, като след проучване на множество каталози и описи бе достигнато до 19 сигурни преписа на съчинението. Този агиографски текст за св. Атанасий се отличава както по своето съдържание – компилация от разказ от Синайския патерик и части от Хрониката на Георги Амартол, така и по начина си на изграждане. В настоящия доклад ще бъдат разгледани обзорно въпросите за произхода на компилацията, съставът ѝ и особеностите в съчленяването на двете части, от които е изградена. Ще бъде представен и проблемът за установяването на точните версии на изходните съчинения, от които са ексцерпирани частите на компилативното житие, и отношенията между тях и текста на компилацията.

Пламена Костова (СУ) За възможния паралел между Успението на св. Йоан Богослов и епическия сюжет на Омировата Одисея

Резюме: Във фокуса на внимание на настоящото изследване са агиографският наратив *Успение на св. Йоан Богослов* (ВНГ 916) и епическото произведение *Одисея*. В изложението са представени накратко двата текста и е направена съпоставка между тях.

Кристиян Ковачев (ЮЗУ) Изображения на сакрализираното писмено слово през Второто българско царство: възможни прочити и интерпретации

Резюме: Докладът разглежда няколко изображения, в които е поставен акцент върху писменият текст и творческия акт по писане/преписване на книга от няколко паметници, които са многократно коментирани в българската медиевистика, но винаги в различен контекст от този (Боянска църква, Земенски манастир, Бачковска костница, Ватикански препис на Манасиевата хроника, Лондонското евангелие). Книгата е важен атрибут за средновековното общество (дори и за онази част от него, която по презумпция се възприема от съвременните изследователи като неграмотна), защото тя пази свещената истина. Тя и действията по нейното създаване изискват не само възхищение, но и благоговение и усърдно внимание. Това е онзи имагинерен прозорец, през който средновековният човек съзерцава Божествената правота.

Весела Кучева-Петрова (НХА) Наследството на бродираната илюстрация в графичния роман „Танцуващата чума“

Резюме: През Средновековието бродерията представлява популярен начин за украса на луксозни текстилни изделия. Често в мотивите, създавани със средствата на това декоративно изкуство, са вплетени значими исторически събития, културни и социални феномени. Художествената проблематика на графичния роман на Гарет Брукс „Танцуващата чума“ е изградена с помощта на бродирана илюстрация. Сюжетът е базиран на събитията от 1518 г., когато жителите на Страсбург са обхванати от непреодолим импулс да танцуват без почивка в продължение на месец. Явлението се счита за смъртоносна умопомрачителна мания на тълпата. Въпреки че се случва след формалния край на Средновековието, обясненията за събитието са типично средновековни – счетоно е за дело на дявола, а с жертвите му се отнасят като с вещици или обладани от демон. В произведението си Гарет Брукс поставя въпроси, актуални и

днес, когато, по време на световна пандемия, контролът върху функциониращия в света ред често се губи.

ЗА АВТОРИТЕ

Димитър Драгнев (НБУ)

Димитър Драгнев е класически филолог, докторант по старогръцка литература в катедра „Класическа филология“, СУ „Св. Климент Охридски“, преподавател по латински език в НБУ и в няколко столични училища, сред които 17. СУ „Дамян Груев“ 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, създател и организатор на Лятната школа по класически езици. Има магистърски степени по старобългаристика и образователен мениджмънт.

Георги Митов (КУ, Льовен)

Георги Митов завършва Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Константин-Кирил Философ“ (2015 г.) и продължава своето обучение в СУ „Св. Климент Охридски“, където учи история (2015-2020), а след това завършва магистърската програма по старобългаристика (2021 г.). Освен това Георги Митов специализира класическа филология в Accademia ‘Vivarium Novum’ (2016-2017 г.), Рим (Италия), а по-късно средновековна история и византийско богословие в Даръмския университет (2019-2020 г.), Даръм, Великобритания. От октомври 2019 г. той работи в Института за балканистика към БАН, София (България). По настоящем Георги Митов е магистрант в Католическия университет в Льовен (Белгия), където работи върху теми, свързани с гръцката патристика и ранната византийска история.

Симеон Михалков (СУ)

Симеон Михалков, доктор по специалност Сравнително балканско езикознание от департамента по Общо, индоевропейско и балканско езикознание на СУ „Св. Климент Охридски“, автор на статии в гръцкото научно-популярно списание *Balkans in-site*.

Виолина Христова (СУ)

Виолина Христова завършва специалност Българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2021 г. с дипломна работа на тема: „Стратегии и подходи при превод на оригинални старобългарски текстове на СБЕ. (Върху слова на Григорий Цамблак)“

Към момента е магистрант в МП „Старобългаристика“. Интересите ѝ са в областта на старобългарския език и историята на езика.

Преслава Георгиева (СУ)

Преслава Георгиева завършва бакалавърска степен по специалност „Българска филология“ през 2020 г., а през 2021 г. и магистърска програма „Старобългаристика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Интересите ѝ са най-вече в областта на старобългарския език, историята на езика и културата на средновековната епоха.

Пламена Костова (СУ)

Пламена Костова е редовен докторант по направление „Старобългарска литература“ към катедрата по „Кирилометодиевистика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Бакалавър по „Българска филология“ във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, магистър към програмата „Старобългаристика“ към катедрата по „Кирилометодиевистика“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Кристиян Ковачев (ЮЗУ)

Кристиян Ковачев е доктор по Теория и история на културата. Научните му интереси са в областта на средновековната визуална и духовна култура. През 2017 г. завършва магистърската програма „Българско средновековие: държава, общество, култура на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 2021 г. защитава дисертационен труд на тема „Средновековният Охрид между Изтока и Запада (XI-XIV в.): Въображение и образ“.

Весела Кучева-Петрова (НХА)

Весела Валентинова Кучева-Петрова, родена на 15.05.1990 г. в гр. Плевен. Завършила магистратура по специалност „Илюстрация“ в катедра „Книга, илюстрация и печатна графика“ в НХА София. В момента докторант специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства“ в НХА с тема „Художествена проблематика на графичния роман (на графичната новела – Graphic Novel) като жанр в изобразителното изкуство. Тематична насоченост и специфични наративни и изобразителни особености“.

